

Textil v muzeu

podklady pro zkoušku

okruh V. – typologie sbírek
dokumentující textil a sbírek
textilních

Typologie sbírek, které dokumentují textil

dle typu dokumentů je dělíme na:

- **textilní sbírky** (veškeré oděvní součástky, oděvní komplety, oděvní doplňky, interiérový textil, textil k vybavení řemeslných dílen, průmyslových nebo zemědělských provozů, textilní polotovary a suroviny)

- **písemné sbírky** (veškeré psané dokumenty nebo tištěné texty, jež slovem popisují podobu oděvních součástek, oděvních kompletů, oděvních doplňků, interiérového textilu, textilu k vybavení řemeslných dílen, průmyslových nebo zemědělských provozů, textilních polotovarů a surovin)

- **obrazové sbírky** (kresby, malby, fotografie, popř. jiné umělecké techniky, jež obrazem popisují podobu oděvních součástek, oděvních kompletů, oděvních doplňků, interiérového textilu, textilu k vybavení řemeslných dílen, průmyslových nebo zemědělských provozů, textilních polotovarů a surovin)

- **Sbírky pomůcek, nářadí, nástrojů, strojů, technologických postupů a návodů** (obsahují hmotné předměty, jež sloužily k získávání a zpracování textilních vláken rostlinného i živočišného původu, k výrobě plošných textilií všeho druhu a k opracování dalších textilních materiálů (viz okruh I.), k zhotovování oděvních součástí, interiérového textilu, textilního vybavení řemeslných dílen, zemědělských a průmyslových provozů včetně písemných nebo obrazových popisů postupů výroby) – dokumentují postupný rozvoj výroby a její technickou vyspělost.

Typologie textilních sbírek dle charakteru textilních sbírkových předmětů – základní přehled

- **sbírky historické** (zahrnují dobové oděvní součástky, doplňky a interiérový textil především z prostředí měšťanského a šlechtického a dokumentují historický vývoj z hlediska užitých materiálů, způsobů jejich technologického zpracování, zdobení, používání stříhů apod., dále se jedná o produkty textilních továren – metráže, hotovou konfekci)

pozn. dobová móda označuje soubor znaků, na základě nichž jsme schopni oděvní součástku nebo celý komplet časově určit a zároveň je tento soubor znaků charakteristický pro teritoriálně velké území – stát, část kontinentu apod. Na rozdíl od etnografického textilu, kde tento soubor znaků je charakteristický pro omezený region – Valašsko, Haná, Plzeňsko apod.

- **sbírky liturgické/církevní** (zahrnují oděvní součástky a interiérový textil především z církevního prostředí a dokumentují historický vývoj z hlediska užitých materiálů, způsobů jejich technologického zpracování, zdobení, používání stříhů apod.)

- **sbírky archeologické** (zahrnují takové oděvní součástky a textilní vybavení, které byly cíleně uloženy pod zem nebo do krypt a hrobek jako pohřební výbava zemřelých, v tomto případě se může jednat jak o dobový, tak liturgický textil; nebo se jedná o náhodně uložený textil do země – např. odpadní jámy, studny, zavalené sklepy, štoly apod.)

- **sbírky etnografické** (zahrnují oděvní součástky, doplňky a interiérový textil z venkovského prostředí a prostředí venkovských měst či okrajových částí větších měst, popř. vybavení textilních řemeslných dílen)

- **sbírky umělecké** (zahrnují převážně interiérový textil, který měl vedle praktických vlastností – zateplení, odhlučnění, rozdělení místností apod. také důležitou estetickou funkci – např. gobelíny, tapisérie, koberce, zástěny apod. Typické je užití drahých surovin jako hedvábí, nitě z drahých kovů, vzácná barviva, pracné technologie výroby, cizokrajný původ apod.)